

Κωδ. ΟΠΣ (MIS): 5070654

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ**

**Σχολικό Έτος:
2022-2023**

[Γκόλφω Κανελλάκη]

[ΤΜΗΜΑ

[ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ Α1-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ

[Εργασία 2: ΘΕΜΑ

Ακολουθεί η άποψη ενός εκπαιδευτικού που δίδασκε στο ολοήμερο προαιρετικό πρόγραμμα, ο οποίος, απευθυνόμενος προς τον συνάδελφό του, είπε: «Όπως βλέπετε, ιδιαίτερο πρόβλημα δεν έχω στην τάξη, εκτός από τον Παναγιώτη, ο οποίος είναι άτακτος και ζωηρός, αλλά κανόνισα το ζήτημα, τον τοποθέτησα μόνο του σε ένα τραπεζάκι με παζλ». Εκφράστε την άποψή σας για την ενέργεια του συγκεκριμένου δασκάλου, καθώς και τι θα κάνατε εσείς στη θέση του (1.000 λέξεις). Θεωρείτε ότι το σχέδιο εκπαιδευτικής του παρέμβασης ήταν ολοκληρωμένο; Ποια στάδιο θα έπρεπε να ακολουθήσει;

Η εργασία εκπονήθηκε από τον/την επιμορφούμενο/η

Γκόλφω Κανελλάκη

στο πλαίσιο του επιμορφωτικού προγράμματος
«Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών», ΟΠΣ (MIS) 5070654

Ο/Η συγγραφέας βεβαιώνει ότι η εργασία είναι αποτέλεσμα
προσωπικής ενασχόλησης και έχει γίνει η απαραίτητη αναφορά στην εργασία
τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες
της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και επιστημονικής τεχνογραφίας

[10/03/2023]

Πίνακας περιεχομένων

1. Περίληψη	3
2. Εισαγωγή.....	3
3. Θεωρητικό Πλαίσιο: Παιδαγωγική διαχείριση τάξης και σχέση συνεργασίας των εκπαιδευτικών του ίδιου τμήματος	3
4. Συζήτηση: Η άποψη μιας εν ενεργεία εκπαιδευτικού σε ένα υποτιθέμενο πρόβλημα	5
5. Επίλογος	5
6. Βιβλιογραφία.....	6

1. Περίληψη

Η εν λόγω εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της εισαγωγικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και ζητείτε ο σχολιασμός ενός υποτιθέμενου προβλήματος διαχείρισης τάξης. Για να γίνει σωστά και τεκμηριωμένα η παράθεση της δικής μας άποψης, η εργασία δομήθηκε σε ενότητες. Στην αρχή καταγράφουμε μια περίληψη για το τι πρόκειται να διαβάσουμε. Στη συνέχεια κάνουμε μια σύντομη εισαγωγή με την κοινωνικό οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις μέρες μας για να κατανοήσουμε το κοινωνικό πλαίσιο. Έπειτα παραθέτουμε ένα θεωρητικό πλαίσιο και βάσει σε αυτό καταγράφουμε το σχολιασμό μας και παρουσιάζουμε τα επιχειρήματά μας για τη βέλτιστη αντιμετώπιση του προβλήματος. Στο τέλος κλείνουμε την εργασία μας με ένα σύντομο επίλογο, ως σύνοψη και αναφέρουμε τη βιβλιογραφία μας.

2. Εισαγωγή

Είναι πλέον γεγονός ότι στις μέρες μας η διαχείριση της σχολικής τάξης είναι απαιτητική σε σχέση με το παρελθόν, γιατί έχουν αλλάξει τα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα της κοινωνίας μας. Η ανεργία βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, το βιωτικό επίπεδο ζωής έχει ακριβύνει, οι γονείς όσοι εργάζονται, λείπουν πολλές ώρες την ημέρα από το σπίτι και τα παιδιά τα προσέχουν συνήθως οι παππούδες και οι γιαγιάδες, οι οποίοι συνήθως δεν χαλάνε χατίρια και εκείνα μεγαλώνουν δίχως σαφή όρια. Η έλλειψη οριοθέτησης σε συνδυασμό με την απουσία των γονέων από την ενεργό εμπλοκή τους στην διαπαιδαγώγηση και εκπαίδευση των παιδιών τους, έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση πολλών προβλημάτων στα σχολεία και στους εκπαιδευτικούς ως προς τη διαχείριση από εκείνους της σχολικής τάξης. Η νέα αυτή κοινωνική μεταβολή απαιτεί περισσότερο από ποτέ την προσαρμογή των εκπαιδευτικών σε αυτά τα νέα δεδομένα, τη συνεχόμενη εκπαίδευσή τους και φυσικά τη στενή τους συνεργασία. Προτού μελετήσουμε μια μελέτη περίπτωσης και αποφανθούμε για τον τρόπο χειρισμού της από τον/την εκπαιδευτικό του προαιρετικού ολοήμερου τμήματος καλό θα ήταν να αναφερθούμε σε δύο κύρια συστατικά που είναι η παιδαγωγική διαχείριση μιας τάξης και η συνεργασία μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών του ίδιου τμήματος.

3. Θεωρητικό Πλαίσιο: Παιδαγωγική διαχείριση τάξης και σχέση συνεργασίας των εκπαιδευτικών του ίδιου τμήματος

Η σχολική τάξη «είναι μία κοινωνική ομάδα που αποτελείται από μαθητές της ίδιας ηλικίας και από τον ή τους ενήλικους εκπαιδευτικούς της, η οποία δραστηριοποιείται σε έναν συγκεκριμένο χώρο (κυρίως, το σχολείο) με σκοπό την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, σύμφωνα με τους σκοπούς του αναλυτικού προγράμματος και το οργανωτικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της», (Ματσαγγούρας, 2003α, όπως παρατίθεται στο Οικονομίδη, Β. σελ.1). Η λειτουργία της τάξης αυτής εξαρτάται από τη διαμόρφωση του παιδαγωγικού κλίματος, δηλαδή μιας παιδαγωγικής ατμόσφαιρας στην τάξη, η οποία συμπεριλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο βιώνουν συναισθηματικά και κοινωνικά οι μαθητές-μαθήτριες τις σχέσεις που δημιουργούνται μεταξύ των μελών αυτής της τάξης (εκπαι-

δευτικού-μαθητών και μαθητών μεταξύ τους), τους κανόνες λειτουργίας της ομάδας, την επικοινωνία και αλληλεξάρτηση τους καθώς και τις σχέσεις αγάπης, αλληλοσεβασμού, ασφάλειας και εμπιστοσύνης που αναπτύσσονται εντός της αίθουσας μεταξύ των συμμετεχόντων, εκπαιδευτικού και μαθητών και μαθητών μεταξύ τους. (Πασιαρδή, 2001. Ματσαγγούρας 2003α. Τριλιανός, 2013, όπως παρατίθεται στο Οικονομίδη, Β. σελ. 2). Η ύπαρξη ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος, επηρεάζει θετικά τους μαθητές και αυτοί αντιμετωπίζουν λιγότερα προβλήματα στη μάθηση στην οποία συμμετέχουν έχοντας εσωτερικό κίνητρο αλλά και στη συμπεριφορά τους, καθώς είναι συνεργάσιμοι και κοινωνικοί. Αντίθετα η επικράτηση ενός αρνητικού κλίματος καλλιεργεί αρνητικά συναισθήματα στους μαθητές όπως φόβο, θυμό με απόρροια την απόρριψη και την επιθετικότητα. (Τριλιανός, 2013. Ματσαγγούρας, 2003α. Freiberg, 2005, Kuperminc, Leadbeater, Emmons & Blatt, 1997. Fraser, 2005 όπως παρατίθεται στο Οικονομίδη, Β. σελ. 3). Οι παράγοντες που επηρεάζουν το παιδαγωγικό κλίμα είναι, ο/η εκπαιδευτικός της τάξης, οι μαθητές και οι μεταξύ τους σχέσεις και οι τρόποι επικοινωνίας, τα μαθήματα που θεωρούνται εύκολα ή δύσκολα ανάλογα με την οπτική γωνία των μαθητών/τριων, ο σχολικός χώρος με τον εξοπλισμό του, το ποσοστό φωτεινότητας και χρωμάτων εντός της αίθουσας και τη διαρρύθμισή του, καθώς και το στιλ διδασκαλίας και διεύθυνσης της σχολικής μονάδας που επιλέγεται από τον/την εκάστοτε εκπαιδευτικό. (Μπαμπάλης, 2012. Τριλιανός, 2013. Κόφφας, 2002. Ματσαγγούρας 2003α, όπως παρατίθεται στο Οικονομίδη, Β. σελ. 3 και 4). Τα στιλ διδασκαλίας και διεύθυνσης που επηρεάζουν το παιδαγωγικό κλίμα είναι τρία, σύμφωνα με Ματσαγγούρας, 2003α. Καψάλης, 1996. Φράγκος, 1984. Κωνσταντίνου, 2001. Τσιπλητάρης, 2004, όπως παρατίθεται στο Οικονομίδη, Β. σελ 4 και 5. Το αυταρχικό στιλ στο οποίο ο/η εκπαιδευτικός επιβάλλει την άποψή του στους μαθητές, χρησιμοποιεί δασκαλοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας, δεν εμπλέκει τους μαθητές σε καμία διαδικασία, ούτε στην επίλυση συγκρούσεων μεταξύ των μαθητών/τριών αλλά άμεσα εφαρμόζει τις ποινές ως μέσο πειθαρχίας και ελέγχου. Το δημοκρατικό στιλ στο οποίο ο/η εκπαιδευτικός επιτρέπει στους μαθητές να συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία της μάθησης και της διδασκαλίας, αξιοποιεί μαθητοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας, αποφασίζει από κοινού τη διατύπωση των κανόνων ομαλής λειτουργίας της τάξης, εμπλέκει τους μαθητές στην διαδικασία επίλυση των συγκρούσεων και χρησιμοποιεί τις συνέπειες των πράξεων μας και όχι τις τιμωρίες ως μέσο πειθαρχίας. Το τρίτο στιλ είναι το ελεύθερο στο οποίο ο/η εκπαιδευτικός έχει ελεύθερους τους μαθητές/τριες σε όλα και επικρατεί ένα χάος.

Αναφορικά με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών ενός τμήματος, αυτή θα λέγαμε ότι είναι απαραίτητη ακόμα και όταν δεν εναλλάσσονται οι βάρδιες του (πρωινό-ολοήμερο) καθώς η κοινή αντιμετώπιση των μαθητών και του παιδαγωγικού κλίματος είναι αυτή που θα συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία της τάξης, στην ανάπτυξη ενός θετικού κλίματος μάθησης και στην σωστή διαχείριση των προβλημάτων συμπεριφοράς και μάθησης. Ο ορισμός των Friend & Cook (1991), (όπως παρατίθεται στο Καραγιάννη, Ε., Κλαδάκη, Ι., 2012, σελ.1), για την έννοια της συνεργασίας είναι: «*Η συνεργασία μεταξύ προσώπων είναι ένα είδος άμεσης αλληλεπίδρασης μεταξύ τουλάχιστον δύο ατόμων που εθελοντικά έχουν προσφερθεί για την από κοινού λήψη αποφάσεων και την κοινή εργασία προς την κατεύθυνση της επίτευξης ενός σκοπού*». Αναφορικά τώρα της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, αυτή είναι δωρεάν ισότιμη, απαιτεί κοινό σκοπό και υπευθυνότητα για σημαντικές αποφάσεις, γίνεται κοινή ανάληψη ευθύνης για τα αποτελέσματα, χρησιμοποιεί τα ίδια μέσα και καλλιεργεί αξίες κοινής λήψης αποφάσεων, σεβασμού και εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Η συνεργασία διακρίνεται στην άμεση συνεργασία που λαμβάνει χώρα όταν δύο εκπαιδευτικοί διδάσκουν στην ίδια αίθουσα και στην έμμεση συνεργασία που υλοποιείται πριν την ανάληψη ή μετά το τέλος της βάρδιας. Σύμφωνα με το ΠΔ 79/2017 λειτουργίας του Νηπιαγωγείου, η συνεργασία που προτείνεται είναι η έμμεση. Οι εκπαιδευτικοί έχουν σταθερή βάρδια και καλούνται να συνεργαστούν μετά τη λήξη του ωραρίου τους.

4. Συζήτηση: Η άποψη μιας εν ενεργεία εκπαιδευτικού σε ένα υποτιθέμενο πρόβλημα

Σύμφωνα με το υποτιθέμενο σενάριο ενός εκπαιδευτικού που δίδασκε στο ολοήμερο προαιρετικό πρόγραμμα, ο οποίος, απευθυνόμενος προς τον συνάδελφό του, είπε: «Όπως βλέπετε, ιδιαίτερο πρόβλημα δεν έχω στην τάξη, εκτός από τον Παναγιώτη, ο οποίος είναι άτακτος και ζωηρός, αλλά κανόνισα το ζήτημα, τον τοποθέτησα μόνο του σε ένα τραπεζάκι με παζλ» θα λέγαμε τα ακόλουθα: Ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει ένα αυταρχικό στιλ διδασκαλίας καθώς το παιδί που είναι ζωηρό για να μην τον ενοχλεί το απομονώνει από τα υπόλοιπα, δεν συζητάει μαζί του, ούτε με τα υπόλοιπα παιδιά και του επιβάλλει την δύναμη που έχει από τη θέση ισχύος, εκείνης του δασκάλου. Δεν αναζητά λύσεις με το διάλογο με το συναδελφό του, ούτε με τα παιδιά, αλλά ούτε ψάχνει τα αίτια αυτής της συμπεριφοράς του παιδιού. Αντιθέτως καυχιέται ότι έχει πετύχει το στόχο του και έχει μια ήρεμη τάξη στο συναδελφό του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το παιδί να πειθαρχεί από φόβο, να νιώθει απόρριψη αφού το αποκλείει από την ομάδα χωρίς να του εξηγήσει το λόγο και δεν του δίνει την ευκαιρία να το σκεφτεί και να διορθώσει τη συμπεριφορά του. Επίσης, από τη στιγμή που δεν ξέρουμε ακριβώς τι έχει κάνει το παιδί στην τάξη, η τοποθέτηση του παιδιού μόνο του στο τραπεζάκι δε συνδέει την πράξη του παιδιού με το μέσο της πειθαρχίας που του επιβάλλει. Επιπλέον δεν το συζητάει με το/τη συναδελφό του επιδιώκοντας μια κοινή λύση στο πρόβλημα διαχείρισης της τάξης, θεωρώντας ότι αυτό που συμβαίνει δεν είναι θέμα συνεργασίας μεταξύ τους, γιατί έχει αλλάξει βάρδια. Η αντιμετώπιση του συναδέλφου είναι ελλιπής για τους παραπάνω προαναφερόμενους λόγους καθώς το πρόβλημα δεν λύνεται αλλά κρύβεται, από τη στιγμή που ο συγκεκριμένος μαθητής δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά στην ομάδα. Το κλίμα που διαμορφώνει είναι αρνητικό και δεν προωθεί την ενεργό εμπλοκή του παιδιού στην τάξη. Η αναζήτηση των αιτιών του προβλήματος συμπεριφοράς μέσω της συχνής παρατήρησης, η συζήτηση και συνεργασία με το/τη συναδελφό του για την εύρεση κοινών τρόπων αντιμετώπισης, γιατί έχουν το ίδιο παιδί και οι δύο ανεξαρτήτου βάρδιας, καθώς και η συζήτηση με το ίδιο το παιδί και με τους συμμαθητές του για τις συνέπειες που δημιουργεί η συμπεριφορά του την ώρα της διδασκαλίας στην ομάδα, θα συνέβαλλε στην ύπαρξη ενός δημοκρατικού παιδαγωγικού κλίματος και στην βέλτιστη επίλυση του προβλήματος για το συμφέρον πρωτίστως του ίδιου του μαθητή.

5. Επίλογος

Ολοκληρώνοντας, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συμβάλλει στην βελτίωση του εκπαιδευτικού τους έργου, στην απόρριψη της αυθεντίας τους και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων συνεργασίας για το βέλτιστο παιδαγωγικό αποτέλεσμα μέσα στην τάξη. Επομένως με αγάπη και δίχως ένδειξη κριτικής θα προσπαθούσαμε να βοηθήσουμε το συναδελφό μας να αντιληφθεί το λάθος του για να υπάρξει ένα θετικό παιδαγωγικό κλίμα, εμπιστοσύνης και αγάπης ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέλη. Να μην ξεχνάμε η γνώση είναι δύναμη και ουδείς είναι αλάνθαστος.

6. Βιβλιογραφία

- Καραγιάννη, Ε., Κλαδάκη, Ι. (2012). Συνεργασία και αλληλεπίδραση μεταξύ των δασκάλων. Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.) του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου: Αθήνα: ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ, http://www.elliepek.gr/documents/6o_synedrio_eisigiseis/61_karagianni_kladakis.pdf
- Καψάλης, Αχ. (1996). Παιδαγωγική Ψυχολογία. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη
- Κόφφας, Α. (2002). Γενική και Ειδική Διδακτική Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Προσχολικής Αγωγής. Αθήνα: Εκδ. του συγγ
- Ματσαγγούρας, Η. (2003α). Η Σχολική Τάξη. Χώρος – Ομάδα – Πειθαρχία - Μέθοδος. Αθήνα: Γρηγόρης
- Μπαμπάλης, Θ. (2012). Η ζωή στη σχολική τάξη. Αθήνα: Διάδραση
- Μπούζος, Α., Θεοδωρίδης, Α. (2014-2020). Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών, Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Αθήνα: ΙΕΠ
- Οικονομίδης, Β. Παιδαγωγικό κλίμα της τάξης και ο ρόλος του Εκπαιδευτικού: <https://eclass.edc.uoc.gr/modules/document/file.php/PTPE129/%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%AF%CE%B4%CE%B7%CF%82%2C%20%CE%A0%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20%CE%BA%CE%BB%CE%AF%CE%BC%CE%B1.pdf>
- Πασιαρδή, Γ. (2001). Το σχολικό κλίμα. Θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση των βασικών παραμέτρων του. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός
- Τριλιανός, Θ. (2013). Μεθοδολογία της διδασκαλίας. Αθήνα: Διάδραση
- Τσιπλητάρης, Αθ. (2004). Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης. Αθήνα: Εκδ. του συγγ
- Cook, L. & Friend, M., (1991). Principles for the practice of collaboration in schools, Preventing School Failure, 35 (4), pp. 6-9.
- Fraser, B. J. (2005). Using learning environment assessments to improve classroom and school climates. In J. Freiberg (Ed.), School climate: Measuring, improving and sustaining healthy learning environments (pp.65-83). London: Routledge Falmer
- Freiberg, H. J. (2005). Three creative ways to measure school climate and next steps. In J. Freiberg (Ed.), School climate: Measuring, improving and sustaining healthy learning environments (pp.208-218). London: Routledge Falmer.
- Kuperminc, G. R., Leadbeater, B. J., Emmons, C. & Blatt, S. J. (1997). Perceived school climate and difficulties in the social adjustment of middle school students. Applied Developmental Science, 1(2), 76-88.
- <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/proedriko-di-atagma-79-2017-fek-109a-1-8-2017.html>